

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspediceja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 23.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 243.

V Ljubljani, v torek 23. oktobra 1894.

Letnik XXII.

Mirovna sodišča in posredovalni uradi.

Vlada je podala gospodski zbornici dve osnovi zakonov, in sicer osnovo zakona o mirovnih sodiščih in osnovo zakona o posredovalnih uradih. Oba zakona segata globoko v življenje in vredna sta, da jih omenjamo že sedaj.

Mirovna sodišča delujejo že zdaj zelo blagoslovno v nekaterih drugih deželah, ni dvoma torej, da hodo i v Avstriji veselo pozdravljena in da bodo vsekakor koristila. Vsaj je storila vlada ta korak s tem namenom, da postanejo vse sodne obravnave v malenkostnih stvareh občinstvu bolj dostopne, cenejše in da se olajša okrajnim uradom njihovo sitno opravilo. Državni zbori so že večkrat zahtevali, da se ustanovijo za manjše pravne stvari meščanske ali domače sodnije, ki bi bile nasprotujočim strankam pri roki in bile cenejše. Pa jih je tudi zelo potreba!

Sodnih uprav je premalo, toda ustanoviti nova okrajna sodišča ne kaže, to bi bilo združeno z velikimi denarnimi težavami. V sedanjih okoliščinah pa, če se gre za neko malenkost pri revnem človeku in če je okrajno sodišče zelo oddaljeno, se mora tak revež ali radi denarne zapreke ali radi oddaljenosti umakniti in hudo krivico trpeti. In ravno zavoljo malenkostij se kaže najbolj potreba in korist mirovnih sodišč, ki odstranijo lahko vse neprijetnosti, ki so združene s sodno obravnavo pri okrajnih sodiščih, zlasti kar se tiče stroškov, zgubljenega časa itd.

Koliko je bilo prej takozvanih patrimonijalnih sodišč in koliko je zdaj okrajnih sodišč? Število patrimonijalnih sodišč je bilo v primeri s številom sedanjih okrajnih sodišč zares ogromno!

Ustanovljenje takih mirovnih sodišč je tudi prav lahko, kajti za sodnika bi zadostoval vsak razumen in pošten mož, ki bi bil izkušen v vseh navadnih uradnih poslih, ki bi poznal življenje in gibanje v svojem okraju; tak bi znal tudi presoditi razna pravna vprašanja iz vsakdanjega življenja. Niti jedne vasi bi ne bilo, katera bi ne imela takega „doktorja“, niti jedne vasi ni, katera bi ne mogla biti sedež sodnika za navadne pravne stvari; seveda bi moral biti tak sodnik poštena oseba, ki bi mirila, ne pa hujkala ljudi med seboj! K takemu sodniškemu uradu bi se zatekali ljudje, ki bi rabili kaj sveta v uradnih rečeh in ta njihova pot bi ne bila spojena s takimi žrtvami, kakor pri sedanjih oddaljenih okrajnih sodiščih. Slednjič pa je omeniti še to, da se pri mirovnih sodnijah lahko pričakajoče stranke dajo pomiriti od sodnika, ki dobro pozna razmere in osebe.

Seveda bo stalo uvedenje mirovnih sodišč tudi nekaj, pa njihove koristi so zelo velike.

Druga osnova so takozvani posredovalni uradi, ki so bili že preje uvedeni, pa se niso mogli vdolžiti. Vlada je hoče torej z nekaterimi bistvenimi spremembami vnovič spraviti v življenje. Njihova naloga bo segala tudi na manjše prepire zastran meje in posesti, posredovalnim uradom bo tudi naloženo, da poravnajo prepire radi razžaljenja časti. Ustanavlja se namreč v tem oziru, da se bodo iz onih občin, kjer bodo posredovalni uradi, prepri zaradi razžaljenja časti pred praviimi sodnijami le takrat obravnavali, ako se pred posredovalnim uradom sprava ne doseže. Tudi zastran davkov bi se pri imenovanih uradih spremenilo in v korist vsakega posameznika ustanovilo.

Tako je torej bistvo, tak namen obeh zakonov. Z obema, kakor razvidno, hoče vlada olajšati breme okrajnim sodiščem v prvi vrsti zato, da se omogoči

izvršitev novega civilnega sodnega reda, z obema hoče koristiti svojim podložnikom, zlasti revnejšim prebivalcem.

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. oktobra.

Liberalna zmaga v gorenještajerskih mestih ni takega pomena, kakor kriče liberalci. Profesor Lorber voljen je le zaradi tega, ker konservativci niso šli volit ali so pa nekateri celo Lorberja volili, ki pristopi koaliciji. Da so konservativci volili Walza, bil bi Lorber ostal v znatni manjšini. Narodni liberalci propali so s svojim kandidatom jedino zaradi tega, ker niso hoteli se zavezati, da bodo v verskem oziru podpirali konservativce in ker so za kandidata postavili moža, v katerega konservativci niso mogli imeti zaupanja. Nikakor se Lorberjeva zmaga ne sme tolmačiti za zmago liberalizma, temveč je baš nasprotno resnično. Walz je padel, ker ni hotel se postaviti na odločno katoliško stališče.

Poljaki in koalicija. V poljskem klubu je nedavno predlagal poslanec Kopyczinski, da bi se poljski klub začel pogajati s Hohenwartovim klubom in Mladočehi zastran skupnega postopanja v vprašanju o dvojezični celjski gimnaziji. Poljski listi s tem predlogom, katerega tudi ni odobril poljski klub, niso prav zadovoljni. Pogajanje z Mladočehi bi bilo neumestno, ker bi nasprotovalo koaliciji. Kakor se kaže, je večini poljskih politikov sedaj koalicija jedino merilo za politiko. Seveda je tudi temu to krivo, da Mladočehi ne zamude nobene prilike, da ne bi s svojim rusofilstvom žalili Poljakov. To smo videli tudi letos v delegaciji. Od tod prihaja, da se Poljaki rajše zvežejo s komurkoli nego z Mladočehi, naj bi jim tudi sicer ta zveza ugajala.

LISTEK

Moje ječe.

Spisal Silvio Pellico, prevel —a—.

LVIII.

Kaj hudo je, ko smo se vže poslovili od tolikih predmetov, ko smo samo z enim prijateljem se skupaj, ki je enako nesrečen, oh da kaj hudo je, ločiti se še, od tega! Maroncelli je videl, ko me je zapuščal, kako bolan da sem in jokati se je nad mano, kakor nad človekom, kojega skoro gotovo ne bo videl nikdar več: jaz pa sem se jokati nad njim, kot cvetočo cvetko, kojeg se je morda za vselej odvzela solnca oživljajoča svitloba. In kako je obcvetela ta cvetka! Videl je nečega dne zopet solnca luč, a v kakem stanu!

Ko sem bil v grozni oni luknji sam, ko sam, slišal zapahnniti železne zapahe in razločil v mraku, ki je prihajal skozi visoko oknice, prazno desko, ki mi je bila odločena za posteljo in velikansko verigo v zidu, vrgel sem se razburjen na to posteljo in prijemši verigo meril sem njeno dolgot, misleč, da je namenjena meni.

Pol ure pozneje slišal sem rožljanje ključev; duri se odpro: ječar prinesel mi je vrč vode.

„Tu je pijača“, dejal je z osornim glasom; „jutri zjutraj pa prinesem kruha.“

„Hvala Vam, dobri mož.“

„Jaz nisem dober!“

„Slabo za Vas“, dejal sem razžaljen. „Je-li ta veriga“, pristavil sem, „za-me?“

„Da, gospod, ako kedaj ne bode te mirni, ako bode te divjali, ako bode te ošabno govorili. Ako pa ste pametni, ne damo Vam družega, nego verigo na noge. Kovač jo vže pripravlja.“

Hodil je počasi gori in doli, rožljaje z butaro groznih ključev; jaz pa sem občudoval jeznih očij njegovo velikansko, medlo, postarano postavo in ako prav ni imel surovih potez na obrazu, zdelo se mi je vendar na njem vse sovražen izraz živinske strogosti!

Oh kako krivični so ljudje, kader sodijo po vnanjosti in po svojih ošabnih predsodkih! Mož ki je po mojem mnenju veselo rožljaj s ključi, da bi jaz občutil žalostno njegovo moč, mož, ki je po moji nesramni sodbi vsled dolgoletne navade bil krvolok, bil je sočuten in gotovo ni govoril tako osorno iz družega vzroka, nego da bi zakril svoje sočutje. Hotel ga morda ni kazati, da ne bi se zdel slab in morda radi tega, ker se je bal, da ga nisem vreden; prav ob enem želel je, odkriti se mi, misleč, da sem morda bolj nesrečen, ko hudoben.

Jezila me je njegova prisotnost, še bolj pa zapovedujoči njegov obraz, smatral sem torej prikladnim, malo ponižati ga ter rekel sem mu ukazujočim glasom, prav kakor hlapcu:

„Dajte mi piti.“

Pogledal me je, kakor bi mi hotel reči: „Nesramnež! tu se je treba odvaditi ukazovanju.“

A molčal je, pripognil dolgi svoj hrbet, pobral s tal vrč in mi ga pomolil. Videlo se mi je — motrečemu ga, kakor bi se tresel in misleč, da se trese vsled starosti svoje, pomirila je zmes sočutja in spoštovanja moje jezo.

„Koliko ste stari?“ dejal sem mu z ljubeznivim glasom.

„Štiriinšestdeset let gospod: videl sem vže mnogo nezgod, svojih in ptujih.“

Spomnivši se svojih in ptujih nezgod stresel se je zopet, prav isti hip, ko sem mu jemal vrč iz rok; dvomil sem, se li res trese vsled starosti, ne pa morda vsled neke blage razburjenosti. Ta dvom pa je iztrgal iz mojega srca sovraštvo, katero sem bil občutil pri prvem njegovem pogledu.

„Kako se zovete? dejal sem mu.

„Usoda, gospod, norčevala se je iz mene, ko mi je dala ime velicega moža: pišem se Schiller.“

Potem pa mi je v kratkih besedah razložil, odkod, od kakih ljudij da je, v kakih vojskah je bil in kake rane je dobil.

Bil je Švicar, kmečkih starišev; vojskoval se je s Turki pod generalom Lavdonom za časa Marije Terezije in Jožefa II., potem v vseh vojnah avstrijskih proti Francozom do padca Napoleonovega.

(Dalje sledi.)

Borbo proti Rumunom hočejo na vsak način nadaljevati Mažari. Sedaj ogerska vlada pripravlja zakon, da nemažarska društva in šole ne bodo smela dobivati nobenih inozemskih podpor drugače, kakor potom ministerstva notranjih stvari. Ta zakon bode najbolj naperjen proti Rumunom, ki dobivajo za svoje šole podporo iz Rumunije. Sami namreč ne morejo vzdrževati šol, država pa za šole, ki ne pospešujejo pomažarovanja, ne plača niti krajcarja. Pa tudi Slovkom utegne škodovati ta naredba. Iz kake tuje države denarja ne dobivajo, ali za ogersko vlado je v šolskem in društvenem oziru totranska državna polovica že inozemstvo. Čehi torej slovaškim šolam ne bodo mogli poslati nobene podpore.

Zjednjenje pravoslavnih cerkev s katoliško. Armenski katoliški patrijarh je bajé izrekel mnenje, da ni misliti še sedaj, da bi v velikem številu pravoslavni prestopili v katoličanstvo. Pač pa se bode število posamičnikov, ki prestopijo, vedno množilo. Osnovati se pa morajo v orijentu semenišča raznih obredov in duhovniki iz teh semenišč bodo najvspešneje delali za zjednjenje pravoslavnih s katoličanstvom. Patrijarh je obširno pojasnil v svojem poročilu razmere v orijentu in utemeljil svoje mnenje. Na njegove nasvete se bodo v Rimu gotovo ozirali, ker on ima velik vpliv na vzhodu in je veljavna oseba tudi pri turški vladi.

Cerkveni letopis.

Misijon v Trnovem pri Il. Bistrioi.

Od 11. do 21. oktobra so bili za trnovsko faro dnevi sreče, dnevi zveličanja, ker smo deležni sv. misijona, kateri se je v tem času v naši farni cerkvi obhajal. Ze pokojni, nepozabni župnik-dekan Anton Grašič je želel pred več ko 25 leti nakloniti svojim župljanom milost sv. poslanja, pa razne ovire, med njimi največja tesna, slaba stanovanja v napol podrtem župnišču, so bile uzrok, da se je sv. misijon do sedaj odkladal. Blagi Grašič je kot kanonik novomeški umrl, in njegova naslednika Štrucelj in Urbanček počivata že na našem pokopališču in še le sedanjemu dekanu gosp. I. Veselu je bilo mogoče poklicati gospode misijonarje, kateri so z gorečo, apostolsko besedo oznanjavali trnovskim faranom nauke večnega življenja, ter jim delili milosti sv. zakramentov. V sredo 10. t. m. so se pripeljali v Trnovo prečastni gospodje misijonarji Heidrich, Kitak, Ferjančič in Končnik, ter so začeli v četrtek jutro sv. poslanje s podukom in s spovedjo otrok. V petek so se pričeli govori za odrasčene. Ne bom našteval vsebine govorov; le toliko rečem, da so bili vsi prepričalni in ganljivi, sploh izvrstni. Slišal sem prostega kmetiča reče: „Človek bi moral prav zameniti srce imeti, da ga ti gospodje ne bi spreobrnil.“ Cerkev je bila vedno prenapolnjena, nobenega prostora ni bilo praznega, še pred cerkvijo jih je stalo mnogo, ki niso našli v nji prostora. Ljudje so se sploh jako dostojno in pobožno obnašali, tako da pri toliki gnječi ni bilo nikdar najmanjšega nereda. Več kakor 3000 ljudij je prejelo v teh 10 dneh sv. zakramente, in zadnji dan misijona jih je bilo blizu 1000 skupno obhajanih. Med njimi je bilo gotovo polovica vrlih mož in mladeničev, kar je govornik pri sklepnem govoru pohvalno omenil. Spovedovali so razun 4 gospodov misijonarjev in 4 domačih gospodov nekoliko tudi sosedni župniki, posebno pa dva reška oo. kapucina in en o. frančiškan s Trsata, pa vsi ti so težko zmagovali vse delo. Celo noč so ljudje v molitvi prebudili v cerkvi tu čakali, da bi zjutraj zamogli opraviti sv. spoved. — Konečno bodi tukaj izrečena srčna hvala g. dekanu J. Veselu, kateri je to dobroto in milost svojim župljanom naklonil; hvala tudi onim gospodom spovednikom, zlasti prečastnim oo. redovnikom, kateri so se od zore do mraka trudili, da je bilo tako ogromno število župljanov spovedanih. Največje hvale smo pa farani trnovski dolžni prečastitim gospodom misijonarjem družbe sv. Vincencija, kateri so se trudili z apostolsko gorečnostjo in neumorno delavnostjo na prižnici in v spovednici v večni blagor trnovske fare, ter z božjo milostjo, katera je porosila njihove besede, provzročili, da je duhovnija sedaj prerrojena in prenovljena. Bog daj, da bi vselej v dobrem stanovitna ostala! Kakor so nam gg. misijonarji zagotovili, da se vračajo veseli in zadovoljni iz Trnovega in da nas bodo v dobrem spominu ohranili, tako tudi mi njim zatrjujemo, da nam nikdar ne zginejo iz srca in iz spomina dnevi sv. misijona, in

da se hočemo gospodov misijonarjev vedno spominjati v največji hvaležnosti.

Trnovski faran, v imenu vseh.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. oktobra.

(Volilno gibanje na Notranjskem.) Iz St. Petra se „Narodu“ poroča, da so pri drugih volitvah volilnih mož zmagali liberalci. Koliko je na tem resnice, ne vemo, ker nismo dobili še nobenega sporočila. — Iz Trnovega smo dobili sinoči ob 6. uri nastopno brzojavno sporočilo: Zmagali s 143 glasovi. Liberalci so dobili največ 50 glasov. — Ta zmaga v Trnovem se more res častna imenovati in je prelep sad katol. shoda, ki se je ondi vršil. — Iz Planine smo dobili danes brzojavko: Pri današnji dopolnilni volitvi zmagala je konservativna stranka z veliko večino. Volilcev je prišlo 121. Konservativna volilna moža sta dobila po 75 glasov, nasprotna 45 in 46. —

(Osebnosti.) C. kr. ministerstvo je imenovalo vodjo učiteljskega Frana Hubada predsednikom izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole. Glavna učitelja Ant. Funtek in Viktor Bežek sta imenovana člana te komisije.

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Premesčena sta častita gospoda Fr. Krumpeslar, kapelan v Leskovecu, kot kapelan v Ribnici; Anton Pfeifer, kapelan v Dobropoljah, kot kapelan v Leskovecu. Novonameščen je g. Fr. Traven, kapelan v Dobropoljah.

(Darovi.) Akademikemu društvu „Danica“ na Dunaju podaril je preč. gosp. Miha Tavčar, dekan v Žužemberku 25 gold. — Društvu za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani podaril je dr. Ivan Tavčar, kot ustanovnik 100 goldinarjev. — Bog plačaj!

(Podržavljenje južne železnice.) Ker se je načelnik upravnemu svetu južne železnice, knez Hohenlohe, vrnil iz Pariza, bodo se v kratkem pričele obravnave o podržavljenju. V prihodnji seji bode upravni svet volil zastopnike pri obravnavi.

(Gledališče in naše kritike.) Glede kritik objavljenih v našem listu trosi se sedaj govorica po Ljubljani, da so bile naročene in sicer z namenom pisane zoper gotove igralce in v prilog drugim igralcem. Temu nasproti moramo izjaviti, da nismo v nobeni zvezi z zakotnimi spletkami gledališnega osebja, da so nam vsi igralci jednaki in da vsacega sodimo jedino le po njegovih nastopih. Zato so bile tudi kritike naše vse dobrohotne, vzlasti v kolikor so se tikale igralcev. — Čuden ta svet, da ne more prenesti stvarne kritike!

(Ogenj na barju.) Včeraj ob 1/3. uri popoldne naznanil je strel z grada ogenj na barju. Gorela je hiša št. 14 na Karolinski zemlji, lastnina Marije Žitnik. Ogenj je nastal vsled nepredvidnega streljanja po Francetu Rokarju, ki je ob vršivšem se svatovanju nečakinje dimnikarjeve udove Lampetovke sprožil bil parkrat v obližju imenovane bajte svojo pištolo. Škode je okoli 1000 gld., poslopje pa je bilo zavarovano za 600 gld. — Človek se ni noben ponesrečil, pač pa so zgorele bajé štiri ovce v hlevu. Gasilno društvo prihitelo je pod poveljstvom g. Doberleta kmalu na kraj ognja ter ga udušilo. Poslopje je bilo večinoma leseno.

(Od Sv. Gore pri Vačah.) Zadnji čas opažajo pri nas vesela znamenja na polju cerkvene umetnosti. Preobrat, ki se javlja v tej zadevi je jako časten za nas Slovence, posebej pa še za našo duhovščino. Zato z zadoščenjem naznaujamo vsak, še takó neznaten pojav v tej stroki in veseli nas, da nam je na tem mestu večkrat možno poročati o našem napredku. Delo, o katerem nam je danes poročati, je delo znanega domačega kiparja Andreja Rovšek-a iz Moravč. Kako uro hoda od postaje Save stoji na prijaznem hribu čedna romarska cerkvice posvečena rojstvu nebeške Kraljice. Tu gori — na sv. Gori pri Vačah — razveseli te divni razgled na okolico in po daljavi. Ko pa stopiš v cerkev, uprejo se ti oči najprvo na lepi novi tabernakelj, katerega je izgotovil to poletje zgoraj imenovani podobar. Tabernakelj je v romanskem slogu in ves pozlačen (po neki novi metodi, ki ima biti stanovita tudi v vlažni cerkvi), vse delo je lično in lepo, da kar očaran obstojiš pred tem v istini krasnem bivališču Božjim. Delo je bogato jako finih oblik in okraskov; prednja stran kupole pa je v polukrogu združena v hišico, koja ima izredno lepa v ognju pozlačena vratica, delo g. H. Zadnikarja. Hvala ro-

marjev, a tudi domačinov o tem delu je splošna. Kedaj pač dobimo tudi novi veliki altar? Naši župljani so vneti in darežljivi za lepoto in čast hiše Božje, in posamezniki so že precej obljubili za novi altar — dal Bog, da kmalu prinese svoje darove, ker v naši cerkvi je treba tudi vseh novih altarjev, prižnice in poprave križevga pota. Kar pa poznamo naše vrle župljane, ne dvomimo, da ne bo dolgo trajalo, ko nam Bog vresniči naše nade: da kmalu gledamo nov altar, ki ima biti, kakor kaže narisek podobarja Rovška, zopet lep in veličasten sedež naši nebeški Materi.

(Zglaševanja črnovojnikov) vršila se bodo pri nas vsled novega zakona začetkom novembra letos. — Natančneje objavili bomo v jedni prihodnjih števil.

(Letošnja vinska letina v Istri) se je gledé kvalitete obnesla kaj dobro, manj pa napram lanskemu letu gledé kvantitete. Te dni odšlo je s Kranjskega več vinskih trgovcev in krčmarjev tja po vinske novine, nekoliko odpeljalo se jih je tudi iz Ljubljane, ki so več sto starih veder tega izvrstnega pridelka že prej zabaranega imeli.

(Brv čez Ljubljano) namerava zgraditi deželni odbor od prisilne delavnice do nove deželne bolnišnice. Dotični načrt je stavbeni oddelek dež. vlade že pregledal, obravnava se bode v kratkem izvršila.

(Razstava načrtov novega poštnega poslopja.) V dvorani tukajšnje c. kr. državne višje realke razstavljeni bodo dne 25., 26. in 27. t. m. med 10. dopoldne in 1 uro popoldne in v nedeljo dne 28. t. m. med 10. in 12. uro dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne načrti za novo poštno poslopje v Ljubljani. Vstopnina znašala bo ob delavnikih 20 kr. za osebo in v nedeljo 10 kr. za osebo. Čisti dohodek razstave namenjen je tukajšnji Elizabetini otroški bolnici. Razstava osnovala se bode po blagovoljni intervenciji bolnišničine pokroviteljice, soproge deželnega predsednika, preblagorodne gospe baronice Hein, in se hoče z njo ugoditi živemu zanimanju prebivalstva ljubljanskega za novo poštno poslopje. Z ozirom na to in na dobrodelni namen razstave pričakovati je prav obilnega obiska.

(Prepovedani živinski semnji.) Deželna vlada kranjska je z odlokom z dne 22. t. m. zaradi živinske bolezni na gobic in parkljih v občini Lokavec na Goriškem prepovedala vhod živine na semnje v postojinskem in logaškem okraju. Nasprotno pa je preklicala prepoved gledé novograjškega okraja v Istri.

(V dolenjskih Toplicah) je bilo letos od 15ega maja do 15. septembra 773 gostov. V gradu in gostilnah je na razpolaganje 88, v zasebnih hišah 66 postelj.

(Tatvina.) Iz Boštanj se nam poroča: V Boštanju je vlomil v noči 11. t. m. o 1/2.12 uri predrzen tat v tamošno župnišče po lestvici skoz okno, kateremu je odbil šipo. Pokradel je več stvari v kuhinji, jedilni sobi in pisarni; tudi se je hotel polastiti cerkvenega premoženja, a k sreči se mu ni posrečilo. Sicer je gotovo odnesel več, toda opazil se je in ostrašen po vpitju domačih je zbežal. Zlobnež je imel pomoč, med drugim tako, katerej so prostori v župnišču dobro znani. V teku par let izvršili so se tudi dve manjši tatvini v župnijsko-gospodarskem poslopju. Malopridneže iščejo.

(Uboj.) Dne 7. t. m. je neki Lovro Gregorač iz Žirov v prepiru s polenom po glavi udaril Janeza Soletija s tako silo, da čez nekaj dni ranjenec umrl.

Društva.

(Vabilo) na veselico, katero priredi katoliška delavska družba v Idriji v nedeljo dne 28. oktobra 1894 v spomin obletnice svoje ustanovitve v pivarni „pri črnem orlu“. Vspored: 1. Pozdrav udeležencev. 2. D. Fajgelj: Himna katoliške delavske družbe. 3. Golobov: „Razklani hrast“, deklamacija. 4. A. Nedved: „Avstrija moja“. 5. M. Vilhar: „Lesena riba“, deklamacija. 6. A. Nedved: „Lahko noč“. 7. P. Hicinger: „Bitva na Vipavskem“, deklamacija. 8. „Gorenjska“, narodna. 9. Fr. Krek: „Vodotoč na Polci“, deklamacija. 10. Dr. J. Krek: „Pravica se je skazala“. Veseloigra v dveh dejanjih. — Med posamnimi točkami svira oddelek c. kr. rudarske godbe. — Blagajna se odpre ob polu 6. uri, začetek ob polu 7. uri zvečer. — Vstopnina za družbenike 10 kr., z družino 20 kr.; za neude 20 kr., z družino 40 kr. — Preplačila se hvaležno vsprejemajo. — Prijatelji družbe dobro došli! — K obilni udeležbi vabi uljudno načelnništvo.

(Pevsko društvo „Ljubljana“) priredi svojo prvo letošnjo zimsko veselico v nedeljo dne 4. novembra letos v prostorih starega strelišča s sodelovanjem slavne vojaške godbe c. in kr. 27.

pešpolka. Pri tej priliki ravnal bode prvič s zborom gospod Josip Schulz, ki je prevzel društveno pevovodstvo in je ljubljanskemu občinstvu že od nekdaj znan kot spreten in marljiv pevovodja in učitelj. — Druga veselica vršila se bode istotam dne 17. februarja 1895. leta. Postrežbo prevzel je g. Fran Rozman, krčmar na svetega Jakoba trgu št. 11.

Narodno gospodarstvo.

„Die oesterreichischen Rinder Racen, herausgegeben vom k. k. Ackerbau Ministerium. 1. Band. 2. Heft. Görz, Istrien und Triest.“ Spisal Franc Povše, vodja kmetijske šole v pokoji.

Ni še preteklo leto, odkar je „Slovenec“ poročal o jednaki knjigi za Kranjsko. Izvanredno pridni pisatelj sestavil je v tem kratkem času zopet knjigo, ki natančno popisuje govedarstvo avstrijskega Primorja. Ker je Primorje upravno na 3 dele razdeljeno: Goriško, Istrijo, Trst z okolico, deli tudi gospod pisatelj svojo knjigo v 3 dele in obravnava posebej govedarstvo Goriške, posebej zopet govedarstvo Istrije in posebej govedarstvo tržaške okolice. Knjiga je silno natančna. Najprej nariše ob kratkem zemljepisne razmere slehernega dela. Navaja števila prebivalcev, zlasti zemljiških posestnikov.

Iz knjige se zamore razviditi za vsak sodni okraj, koliko je hektarov njiv, travnikov, vrtov, pašnikov, gozdov itd. Jednako natančno je povedano število goveje živine. Iz raznih izkazov zamoremo spoznati, na koliko prebivalcev pride jedno goved, koliko goved na vsak štirjaški mirijameter, kakšno je razmerje med posameznimi vrstami goveje živine (biki, voli, krave, junice, teleta) v kaki razmeri je goveja živina z drugimi domačimi živalimi (konji, ovce, koze, prešiči). Od vsake številke ni navedano samo absolutno število, ampak so povedani tudi odstotki. Vsa knjiga je polna števil. Vendar ni knjiga radi tega suhoparna. Pisana je kaj zanimivo, zatoraj se človek nikakor ne utruja, ko jo bere, zlasti ker so razni izkazi med drugo berilo pomešani. Gospod pisatelj opisuje natančno vsa goveja plemena, bolško, tolimsko, furlansko in kraševsko goved. Prepotovati je moral vso deželo, da zamogel vse tako natančno spisati. Zlasti zanimivo je poglavje o mlekarstvu na Goriškem. Mlekarska zadruga v Polubinjah blizu Tomina je vzorno vravnana. Tukaj je takorekoč šola za goriške sirarje in mlekarje. Izdeluje se pod večjim vodstvom masten in pust sir, pa tudi surovo maslo. Slednjič našteva g. pisatelj še važnejše semnje po Goriškem.

Jednako natančno opisane so razmere govedarstva v Istriji. V celi Istriji je 51.645 goved. Na sto ljudij se šteje samo 16 goved. Na Goriškem pride pa poprečno 30 goved na sto prebivalcev, na Koroškem 68 na Solnograškem celo 82. Pač pa ima Istrija veliko ovac namreč 244.504 in oslov namreč 16.935. Koze so pa tudi v Istriji pregnali. Leta 1869 so jih našteali še 7.345 leta 1890 pa samo 792. V Istriji malo marajo za mleko. Jedila belijo le z oljem. Zato je tudi število volov (23.232) večje, nego število krav (21.097). Krave so pa večinoma slabotne in ker kmetovalci puste teleta sesati po pol leta in še dalje, ni niti mogoče govoriti o kakem mlekarstvu. Istrijan boče imeti le dobre, krepke vole. Radi tega je za Istrijo posebno primerna romanska goved, ki se je najlepše razvila v sodnem okraju Buje. Gospod pisatelj je obiskal hleve pri vseh večjih posestvih v Istriji in natančno meril in opazoval posamezna goveja plemena. Istrijani oskrbujejo svojo goved vse drugače, kakor Goričani. Seno je v Istriji jako slabo, travniki so ali kamnitni ali pa močvirni. Goved se mora večidel leta pasti, kajti sneg pade v Istriji le poredkem. Kedar se pa pasti ne more, dobiva pičlo krme, po nekaterih krajih samo slamo. Vole boljše krmijo zlasti v sodnem okraju Buje. Tamkaj ima kmetovalec tako skrb in tako ljubezen za svojega vola, kakor Arabec za svojega konja. Vol dobi vse, krava vže manj, ljudje pa najmanj. Silno slabi so blevi zlasti v Čičariji, kjer je najbolj pust svet. Pod tisto streho in v tistem prostoru prebiva gospodar s svojo družino in goved. V nekaterih krajih imajo za hleve celo same strehe, pod katerimi mora živina stati nezavarovana proti burji in drugim vetrovom.

Govedarstvo v tržaški okolici obravnava g. pisatelj samo na 4 straneh. Radi bližine Trsta gleda kmetovalec samo na dobre mlekarice. Zato ni v tržaški okolici kake posebne goveje pasme, ampak zastopane so različne pasme. Našteti so v tržaški okolici leta 1890 bikov 28, krav 3684, volov 581, telet 299, junic 125.

Na koncu knjige je na 11 straneh natančen seznam vseh semnjev na Goriškem. Navedeno je je tudi število živine, kolikor se jo je v l. 1892 in 1893 prignalo na te semnje. L. 1892 n. pr. je bilo v Goriči ob vseh semnjih 15.600 goveje živine, v Gradiški 8700, v Divači 11.200, v Sežani 14.800.

Iz teh kratkih podatkov zamore sleherni razvideti, da je knjiga silno podučna. Zivinorejec v Primorju bode spoznal iz te knjige, kake vrednosti da je to ali ono goveje plemo, kakšne da so njega lastnosti itd. Višji slojevi, uradniki in deželni poslanci lahko dobe v knjigi mnogo važnih mislij in nasvetov, kje in kako bi se zboljšalo govedarstvo, kajti naj bi se ukrenilo, da bi se dobilo več krme i. t. d. Sleherni, ki se bode hotel natančno podučiti o govedarstvu v Avstriji, bode moral seči tudi po tej knjigi. — Gospodu pisatelju poslancu Fr. Povše-tu iskreno čestitamo na tem krasnem delu.

Žrebljarji v Kropi in zavarovanje.

V Kropi na Gorenjskem se goji vže dolgo vrsto let žrebljarski obrt na način, spojen s posebnimi krajnimi navadami. Dve vrste ljudij sta namreč, ki se pečata s to industrijo: 1. trgovci, ki kupujejo železo večji del od industrijske družbe kranjske ter ga prodajajo izdelovalcem žrebljev, od katerih zopet kupujejo izkovane žreblje. — Dokler časa se je še kupala ruda v Kropi ter topila v sedaj razrušenem plavžu, seveda ni bilo treba kupovati železa. 2. Druga vrsta so pa izdelovalci žrebljev. —

Vrši se pa obrt večidel tako: Trgovec proda žrebljarju nekaj kovnega železa ter sklene s taistim takoj pogodbo, da mu zopet proda le-ta za določeno ceno toliko in toliko žrebljev, katere se zaveže izdelati v določenem času — recimo v 14 dneh ali 3 tednih.

Ce se je to zgodilo, poišče si žrebljar, ki mora sam imeti kovno orodje ter si sam priskrbiti potrebno oglje, kovišče.

Po celi Kropi razdeljeno je veliko število kovačnic, mimo katerih teče potok.

V teh kovačnicah se nahajata po navadi po dve ješi, od katerih je vsaka montirana z malim dvostranskim mehkom. Ta meh oskrbuje nizko vodno kolo, katero pa žene mimotekoči potok. Po zimi pa, če potok zamrzne, priskrbita to delo po navadi dva deset- do dvanaestletna dečka s tem, da premikata semtertja drog, ki je priklopljen na vodno kolo. — Cela naprava je jako primitivna. — Okoli uprav popisanih ješ postavljeno je po 9 do 10 nakel s strojiščem za orodje, izdelke, železo itd. Ta kovišča so last različnih oseb. Nekaterikrat se nahaja ješa z vsemi okoli nje stoječimi nakli vred v posesti jedne osebe, ali pa poseduje 3 do 4 nakel druga, ostale pa zopet druga itd. sploh kakor slučaj to ravno nanese. Iz radovljiske zemljiške knjige se razvidijo te velezanimive lastninske razmere, o katerih ne moremo tu nadalje govoriti, le toliko naj bode povedano, da se ne pečajo vsi posestniki ješ in nakel s kupčevanjem železa in izdelatvijo žrebljev ter, da so tudi trgovci, ki nimajo ješ.

Za izdelovanje žrebljev potrebna kovišča si pridobi žrebljar — (ako ni sam posestnik ješe, — kar je pa redek slučaj) na ta način, da vzame potrebno število nakel v najem od posestnikov — ne da bi pazil na to, je-li dotični posestnik ješe oziroma nakel identičen s trgovcem, od katerega je železo dobil. — Plača se najemnina 10 kr. za naklo na teden. Kovaču pomagajo pri delu žena in odrasli otroci njegovi. — Če je delo dogotovljeno, izroče se žreblji ter se obračuna. — Slučaj je torej tak, da ima kupec žrebljev proti žrebljarju, ko mu ne bi v pravem času izročil prodanih žrebljev le civilno tožbo. Drugače je to v bližnji Kamni Gorici, Kjer je žrebljar pravi delavec v akordu, in dobi od svojega delodajalca železo, ter mu mora v gotovem času izročiti žreblje, od katerih prejme mezdo dogovorjeno za 1000 kosov.

Radi tega se imenujejo v Kamni Gorici ti delavci „ta vžentarji“. Ako tak delavec železo zapravi, zakrivi dejanje kaznjivo po § 183 oziroma 461 k. z.

Ko je leta 1890 zahtevala zavarovalnica delavcev proti nezgodam za Kranjsko Ad. v Trstu, naj se izreče, da se morajo tudi ti žrebljarji v Kropi zavarovati v smislu zakona z dne 28. decembra 1887, št. 1, drž. zak. ex 1888, ter je konečno tudi ministerstvo notranjih zadev se z odločbo z dne 22. marmaja 1892, št. 1269, pridružilo temu nazoru vložili so prizadeti „trgovci“ pritožbo do upravnega sodišča, v kateri so razložili celi položaj, pojasnili

po spričevalu županstva krajne razmere ter konečno povdarjali, da žrebljarji niso zavezani za zavarovanje in sicer:

1. ker niso delavci, temveč mali podjetniki, ki se pečajo z domačo industrijo posebne vrste;

2. ker tu ni obrt v smislu navedenega zakonika, kateri zahteva, da morajo delavci delati v lokalni bodisi lastnem ali po najetem po delodajalcu; — tu pa si sami najamejo kovišča in sicer redkokekadaj, od osebe, za katero izdelujejo žreblje, — ter

3. ker se ne more imenovati, meh gnan po vodnem kolesu „stroj z vodno silo“.

Z razsodbo z dne 23. novembra 1893 št. 3923 je upravno sodišče to pritožbo zavrglo.

Ta razsodbo objavi se v prihodnji številki „Slovenskega Pravnika“, tu le toliko, da je upravno sodišče videlo v kroparskih žrebljarjih ne male obrtnike, temveč akordne delavce. Izreklo je pa, da so podvrženi žrebljarji zavarovanju, ker se rabi pri obrtu naprava (meh), katero goni vodna sila. Nima pa pomena — pravijo razlogi — da je to gonilo povsem priprosto, da se nahaja zunaj delavnic ter služi le za napenjanje mehov; — kajti zakon z dne 28. decembra 1887 št. 1 drž. zak. ex 1888 ne razločuje v tem oziru ničesar, je-li gonilo veliko ali majhno in priprosto, če ga le žene elementarna sila (veter, voda plin, par, elektrika itd.) postane za obrt dolžnost zavarovanja.

Obrt z železom v Kropi podrla je že itak nepremagljiva konkurenca veleindustrije. Ni dolgo tega, kar se je vršilo v Ljubljani posvetovanje, kateremu je bilo posvetovati se, kako se more pomagati prebivalstvu Kroke in Kamne gorice, v katerih krajih je svoje dni vladalo blagostanje, sedaj pa gospodari beda. — Dosedaj se za ta dva kraja ni storilo prav ničesar. Sicer je pa tudi res, da je temu deloma tudi kriva navidezna nepristopnost prebivalcev, kateri bi pa takoj z veseljem sprejeli priložnost, da si pomagajo, če bi le enkrat videli, da se namerava v istini več storiti, nego sklicevati enketi ter posvetovati se. — Prebivalstva, katero je preubožno, da bi se moglo samo pomagati, se je — in to ne po krivici — že poprijel zamolkel skepticizem.

Gotovo ima nov zakon o zavarovanju delavcev proti nezgodam velevažen pomen.

Vsi, ki se zanimamo za blagor delavskega stanu, smo ga vsprejeli z velikim veseljem. A ta blagonosni zakon se mora pa tudi tako uporabljati, da ne postane namesto dobro po zakonodavcu namišljeno — zlo.

Upravne zakone sploh in posebno pa socialne zakone uporabljati je vedno z ozirom na posebne razmere ter pretresuje nasledke, — Non omnia omnibus!

Ce se pa pomisli slabo stanje kroparskega obrta, ki trpi že itak preveč po novodobni konkurenci, se mora pridobiti prepričanje, da vsako novo breme taisto dela le še manj odporno! Pravi se sicer, „saj se je naložilo novo breme „trgovcem“, ne pa delavcu. A trgovec ne more povišati blagu cene, — naravno je, da bode znižal zaslužek žrebljarja ali delavca, kateri trpi itak že po zakonu del zavarovalnine.

Po navadi dobi žrebljar v Kropi — ki si mora preskrbeti vrh tega sam orodje, oglje, kovišče, to — če izdela za 8 gld. kovnega železa (in pri tem stavlja industrijska družba za kroparje še posebno nizke cene) le 4 gld. za izdelovanje žrebljev; kaj naj torej še plača!?

Imenovano gonilo pa ne dela obrta nevarnega. Dolžnosti do zavarovanja tudi ne ustanavlja to, da se zamorejo žrebljarji raniti mej saboj z razbeljenimi železi itd., kakor je mnenje nadzornika, ker bi se morala drugače vsaka kuharica tudi zavarovati proti nezgodam.

Zakon dovoljuje ministru notranjih zadev v Šu-3., da oprosti zavarovanja take obrte, ki so mu podvrženi. Ker se ni moglo rednim potom ničesar doseči, obljubil je gospod državni poslanec vodja Povše, da bo posredoval pri merodajnih krogih, da se odvzame po ministerski naredbi kroparskemu obrtu naloženo novo breme.

Ker pa ravno govorimo o zavarovanju proti nezgodam, hočemo še pripomeniti, da je zadnji čas, da se vendar enkrat uredi celi aparat tako, da ne bodejo stroški za upravo zavarovalnic proti nezgodam skoraj jednaki svoti, katera se plačuje za namene, radi katerih jih je uvedel zakon, — kajti po našem mnenju se delavcu ni naložil novi davek skoraj le

zato, da ga požre draga uprava, — koristi naj tem-
več ponesrečenemu delavcu, vdovi njegovi in otro-
kom. Dr. S.

Dobava čevljarških in jermenarskih iz- delkov za c. in kr. vojsko.

Državno vojno ministerstvo namerava jeden del
za l. 1895 potrebnih oblačilnih in opravnih pred-
metov iz usnja za c. in kr. vojsko preskrbeti potom
malih obrtnikov. Dobava obseza razne v čevljarško,
jermenarsko in sedlarsko stroko spadajoče izdelke,
kakor čevlje, vsakovrstna jermena, torbe, sedla itd.
Ponudbe je vložiti do 23. decembra 1894 pri c. in kr.
intendanciji 3. voja v Gradcu. Vse podrobnosti po-
izvedo se lahko v pisarni trgovske in obrtniške
zbornice v Ljubljani.

Telegrami.

Bolezen ruskega carja.

Dunaj, 22. oktobra. „Fremdenblatt“ vé
povedati, da je veliki knez Aleksej, potujoč
skozi Varšavo, dobil carjevičevo brzojavko:
„Car pravi, da mu je bolje, sicer pa njegovo
stanje ni dosti premenjeno.“ Od tega časa
pa od carske rodbine niso došla nobena po-
ročila, kako je s carjem.

Varšava, 23. oktobra. V tukajšnjih dobro
poučenih krogih se misli, da izvira carjeva
bolezen od katastrofe v Borkiju. Tedaj se je
car bil precej poškodoval na obeh straneh
in tudi je mogoče, da si je poškodoval obisti.
S tistega časa je car vedno bolehal.

Peterburg, 22. oktobra zvečer. Minolo
noč je car pet ur nepretrgano spal. Vstal je
kakor po navadi. Slast do jedi je manjša,
moči se mu niso povečale.

Kolonja, 23. oktobra. Car je ukazal, da
se uredi prestolonasledje, o katerem se se-
daj posvetuje državni svet. Bolni veliki knez se
odpove prestolonasledstvu. Mlajši brat Mihael
priseže prisego prestolonaslednika.

Peterburg, 23. oktobra. „Praviteljstveni
Vjestnik“ poroča, da je princesinja Alice vče-
raj ob polu šestih zvečer prišla v Livadijo.
Šla je naravnost k carju in carici in potem
s carico in drugimi člani carske rodbine v
cerkev, kjer je bila služba božja. Carjevič je
vsprejel nevesto v Aluštu.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

London, 23. oktobra. Tukajšnje kit. po-
slaništvo ničesa ne ve o kacijah pogajanjih
mej Japonom in Kitajem.

Tien-Tsin, 23. oktobra. V Šeoulu se
sedaj baje vrši mirovno pogajanje mej Ki-
tajci in Japonci.

Dunaj, 22. oktobra. Poročevalec dr. Kopp
je v imenu kazenskega odseka poročal o vladni
predlogi o vpeljavi novega kazenskega za-
kona in apeluje na zbornico, da naj zakon
splošno kot celoto vsprejme. Slavik se je iz-
rekel proti vladnemu načrtu, ker se ž njim
krši deželna avtonomija, omejuje svobodno
izražanje mišljenja.

Dunaj, 23. oktobra. V ministerstvu za
nauk in bogočastje se je končala enketa,
kakšne zakonite določbe naj se ukrenejo v
varstvo umetnih in starinoslovskih spomeni-
kov. Enketa se je izrekla, da se naj pred-
loži državnemu zboru primerni načrt zakona.
Varujejo naj se ne le nepremakljivi, temveč

tudi premakljivi spomeniki. Za prodajo spo-
menikov bi bilo potrebno vladno dovoljenje.

Dunaj, 22. oktobra. V treh političnih
okrajih v Bukovini so poslednjih 24 ur trije
zboleli in 2 umrli za kolero. V 21 političnih
okrajih v Galiciji je 123 oseb zbolelo in 94
umrlo.

Sv. Ipolit, 22. oktobra. Krščanski so-
cijalist profesor Scheicher je voljen v državni
zbor z 237 glasovi. Liberalci župan Bomasi
je dobil samo 103 glasove.

Trst, 22. oktobra. V noči od nedelje na
ponedeljek so bili v Piranu neredi, ker se
je zamenil italijanski napis pri okrajnem so-
dišču z dvojezičnim. Več tisoč (?) ljudi je
po ulici klicalo: „Evviva Italia! Pereant
Schiavi!“ Udrli so v stanovanje dveh kano-
nikov, o katerih je znano, da ne odobravata
italijanskega postopanja. Vlomili so jima
vrata, udrli v klet in jima v sobo metali ka-
menje. Potem so šli pred okrajno sodišče in
pobili več oken in dosti druge škode napra-
vili. Namestništvo je poslalo v Piran poseb-
nega komisarja s stotnijo vojakov. Žandarji
in finančni stražniki so se pomnožili. — Tr-
žaški mestni zbor je tudi sklenil resolucijo
proti dvojezičnim napisom.

Bruselj, 22. oktobra. Tukaj je voljenih
vseh 18 katoliških kandidatov. V Lüttichu
voljeni so vsi socijalisti, v Charleroi jeden
katoličan in sedem socijalistov. V zbornici
bodo 104 katoličani, 19 liberalcev in 29 so-
cijalistov. Katoličani imajo v novi zbornici
56 glasov večine, to je za 22 več nego v
prejšnji. Ministerski predsednik Burlet je pa-
del v Livellesu. Novi ministerski predsednik
bode najbrž Beernaert. Pali so liberalni vodje
Frère-Orban, Bara in Janson.

Rim, 23. oktobra. Abbeja Evgena Roeglina
urednika časopisa „Moniteur de Rome“, izti-
rali so iz Italije in odpeljali na francosko
mejo.

Rim, 23. oktobra. S posebnim dekretom
so se razpustila po vsej Italiji društva, ki
imajo ime „Socijalistična stranka italijanskih
delavcev“. Razpustile so se tudi vse podruž-
nice omenjenih društev, potem vsa društva,
ki so se sicer osnovala v dobrodelne in go-
spodarske namene, ali so si vendar osvojila
program imenovanih socijalističnih društev
in hujskajo k boju mej raznimi društvenimi
razredi in tako delajo na preobrat. V sled
razpusta omenjenih društev in hišnih preiskav,
ki so bile v zvezi s tem razpustom, ni bilo
nobenih neredov.

Frankobrod, 23. oktobra. V današnji
seji shoda socijalnih demokratov se je od
več strani predlagalo, da naj se pomanjša
plača urednikom socijalističnih listov. Prese-
gati bi najvišja plača ne smela na leto 2000
mark. Bebel je bil odločno proti tem pred-
logom. Mnogo urednikov bi zapustilo soci-
jalne liste, ker bi pri drugih se jim ponudil
večji zaslužek. Socijalna stranka se poteguje
za povišanje plače delavcem, ali njeni lastni
duševni delavci niso primerno plačani. Drugi
govorniki so pa ugovarjali, da se ne sme
delati razlike mej duševnim in fizičnim de-
lom. Socijalna stranka je delavska stranka
in mora štediti z delavskimi groši.

Tuji.

21. oktobra.

Pri Slonu: dr. Polak, Tschepper, Ullrich, Weinberger,
Roth, Distle z Dunaja. — Krk z Brna. — Eisler iz Budim
pešte. — Mondolfo, Weiss, Weisslein iz Trsta. — Globočnik
iz Vel. Lašič. — Hajek iz Kamnika. — Minussi, Križ iz Pulja.
Kraus iz Gradca. — Primožič iz Vipave. — Uršič iz St. Vida.
— Melitzer iz Prage. — Smole iz Inomosta.

Pri Matiču: Klang, Wirth, Stein, Goldberger, Wassing,
Zelenka z Dunaja. — Noe iz Kaaden-a. — Rožič iz Mari-
bora. — Pamer, Zambini iz Trsta. — Maurovich iz Gorice. —
Mateičič z Reke. — Innocente iz Postojane. — Soklič iz Kam-
nika. — Leindl iz Gradca.

Pri bavarskem dvoru: Kasperič iz Sp. Mozolja. —
Fitz, Sigmund iz Kočevja. — Perz iz Slovenske Vasi. — Perz
iz Kovlerjev. — Fellinger iz Celja.

Pri Južnem kolodvoru: Ivane iz Zagreba. — Bri-
kula iz Gradca.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		razkoma v mm	toplota po Celsiusu			
23	7. u. jut.	736 2	0 0	sl. jzap.	oblačno	0 00
	9. u. pop.	736 8	16 4	"	del. oblač.	
	9. u. zveč.	738 3	19 5	sl. vzh.	jasno	
Srednja temperatura 11·9, za 1·9° pod normalom.						

Službe išče

3-3 543

kot občinski tajnik ali pisar nekdo, ki je že
bil občinski tajnik in pri advokatu v pisarni.

Več pove vredništvo „Slovenčev“.

Usojam si svoje cenjene kupovalce najljudneje opozoriti,
da sem prišel z razpošiljanjem 556 5—1

novoga naravnega istrskega tropinskega žganja.

Posestnik žganjarnice

Jače Waizen

(preje A. Wortmann)

Reka — Sušak.

Žganjarnica in trgovina z vinom na debelo, izvoz
pristnega francoskega konjaka, Cuba in Jamaica-
ruma in vseh vrst čaja.

Odlikovana tovarna vinskega kisa in maraskina.

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v

4% zastavnih pismih gališkega
zemliško-kreditnega društva.

Isti osiguravajo

več nego 40dostotno obrestovanje

ter so

pupilarno varna,
davka in fatiranja prosta,
sposobna za kavcije,

posebno za vlaganje častniških ženitvenih kavcij;
razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gld. za-
stavnih pisem osigurana z gld. 253 33 hipotekarne
vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri

J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod
v Ljubljani. 295 43

Dunajska borza.

Dne 23. oktobra.		Dne 22. oktobra.		Kreditne srečke, 100 gld.		196 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v notah	99 gld. 35 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. . .	148 gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	141	" 70 "
Skupni državni dolg v srebru	99 " 35 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . .	147 " 75 "	Avstrijskega rubečnega križa srečke, 10 gld.	17	" 70 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 60 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23	" 50 "
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron . .	98 " 20 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 " 35 "	Salmove srečke, 40 gld.	69	" 50 "
Ogerska zlata renta 4%	122 " 20 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 " 50 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71	" 50 "
Ogerska kronna renta 4%, 200 kron . .	96 " 70 "	Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 25 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50	" 75 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. .	1027 " — "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878 . .	107 " 60 "	Ljubljanske srečke	24	" 75 "
Kreditne delnice, 160 gld.	371 " 50 "	Posojilo goriškega mesta	— " — "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. .	169	" 75 "
London vista	124 " 25 "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " 50 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3400	" — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 97 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld. . . .	490	" — "
20 mark	12 " 20 "	Priporitetne obveznice državne železnice .	220 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. . . .	105	" 25 "
20 frankov (napoleonondor)	9 " 90 "	" južne železnice 3%	164 " 65 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba .	72	" — "
Italijanski bankovci	45 " 66 "	" južne železnice 5%	129 " 75 "	Montanska družba avstr. plan.	82	" 25 "
C. kr. cekini	5 " 89 "	" dolenskih železnice 4%	98 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld. .	172	" — "
				Papirnih rubljev 100	135	" 62 1/2 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izkrcanju
najmanjšega dobitka.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasniti v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

nalaganje glavnice.